

[Holger K. Nielsen]

og mener derfor også, at sanktionerne mod Argentina bør inddrages i debatten her i dag.

Vi er spændt på, hvad udenrigsministeren vil svare på vores forespørgsel.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Jeg har tidligere dels under mødet i folketingets markedsudvalg den 9. marts i år, dels i en pressemeddelelse samme dag og også i min besvarelse af spørgsmål nr. 423 – det var den 11. marts i år – fra folketingsmedlem Holger K. Nielsen redegjort for baggrunden for regeringens beslutning om at tiltræde iværksættelsen af handelsrestriktioner fra EFs side over for Sovjetunionen på grundlag af EØF-traktatens artikel 113. Desuden har statsministeren i egenskab af fungerende udenrigsminister mundtligt besvaret spørgsmål – det var nr. 421 og 422 den 11. marts – begge også stillet af folketingsmedlem Holger K. Nielsen i forbindelse med samme sag.

Der er ikke meget nyt at føje til disse tidligere redegørelser. Jeg vil derfor komme til at gentage en del, der allerede er sagt, men jeg vil i min besvarelse derefter også komme ind på de nylig vedtagne importforbud over for Argentina, der falder inden for den samme problemkreds.

På baggrund af udviklingen i Polen, i første række den militære magtovertagelse den 13. december sidste år og den samtidige indførelse af krigsretstilstand med talrige arrester og undertrykkelse af de frie fagforeninger, besluttede de 10 EF-landes udenrigsministre den 4. januar 1982 at overveje mulighederne for senere gennemførelse, afhængigt af udviklingen i Polen, af økonomiske foranstaltninger over for Sovjetunionen. Udenrigsministrene var på mødet enige om at udtrykke misbilligelse af den alvorlige pression mod Polen og den kampagne, der har været ført af Sovjetunionen mod fornyelsesbestræbelserne i Polen. Sideløbende førtes NATO-konsultationer om såvel økonomiske som politiske foranstaltninger.

På EFs udenrigsministermøde den 22.–23. februar 1982 måtte man konstatere, at de krav, der var stillet til udviklingen i Polen, ikke var imødekommet. Der var ikke tegn på, at krigsretstilstanden stod foran ophævelse, at de internerede polakker ville blive løsladt, eller at den polske militærregering ville

iværksætte en dialog med den katolske kirke og Solidaritet.

Der var i denne situation enighed mellem medlemslandene om i konsekvens af 4. januar-erklæringen at reagere ved indførelse af kvantitative importrestriktioner for et begrænset antal varer. Et flertal af medlemslandene fandt det, for at sikre en hurtig og ensartet gennemførelse, nødvendigt, at de pågældende foranstaltninger gennemførtes ved en fællesskabsretsakt baseret på Romtraktatens artikel 113, der handler om den fælles handelspolitik.

Fra dansk side stod vi tøvende over for anvendelsen af artikel 113. Vi tog forbehold, fordi vi i en situation som den foreliggende fandt det rigtigt, at foranstaltninger med det sigte blev gennemført af hvert medlemsland for sig. Fremgangsmåden burde efter dansk opfattelse være den, at der først blev truffet en politisk beslutning inden for EPS, og at der derefter fandt konsultationer sted i henhold til traktatens artikel 224 om iværksættelse af nationale foranstaltninger. Danmark var ene om denne holdning.

Da det fremlagte forslag om importrestriktioner over for Sovjetunionen var af begrænset rækkevidde, både tidsmæssigt og i forhold til Danmarks import fra Sovjetunionen, og da regeringen var og er fuldt enig i formålet, at markere en række vesteuropæiske landes afstandtagen fra udviklingen i Polen og Sovjetunionens rolle i denne sammenhæng, ønskede regeringen ikke ved at opretholde sit forbehold at blokere en vedtagelse af forslaget. Regeringen hævdede derfor med tilslutning fra folketingets markedsudvalg forbeholdet mod anvendelsen af artikel 113, idet jeg samtidig i mit offentliggjorte brev til EF-Rådets formand redegjorde for de danske betænkeligheder og også understregede – jeg citerer:

»... at den danske regering må lægge vægt på, at man nøje sonderer mellem den procedure, som gælder for udenrigspolitiske beslutninger, og den procedure, som gælder for vedtagelsen af kommunitære beslutninger. Dette synspunkt er jo netop blevet fastslået i Londonrapporten 13. oktober 1981«.

Regeringen har således af politiske grunde foretrukket national gennemførelse af foranstaltninger med koordination i henhold til artikel 224 fremfor gennemførelse af foran-